

Υ/Ε14 Κοινωνιολογικές προσεγγίσεις της αναπηρίας

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υ/Ε14	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Δ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνιολογικές προσεγγίσεις της αναπηρίας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	10	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδικού υποβάθρου, ανάπτυξης εξειδικευμένων δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Επιτυχής ολοκλήρωση των 9 μαθημάτων των τριών πρώτων εξαμήνων		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	Ανακοινώνεται με την έναρξη του εξαμήνου		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Σε επίπεδο γνώσεων, οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση:

- Να γνωρίζουν τις ποικίλες εννοιολογικές προσεγγίσεις της αναπηρίας,
- Να κατανοούν σε βάθος τη διαφορετικότητα της αναπηρίας με βάση την κοινωνική ανθρωπολογία,
- Να αναγνωρίζουν τις διαστάσεις της αναπηρίας ως ιδεολογικής και κοινωνικής κατασκευής στην ιστορία και στη σύγχρονη εποχή,
- Να αποτιμούν τις πολιτικές, κοινωνικές, θρησκευτικές και λαογραφικές θέσεις σχετικά με την αναπηρία,
- Να διερευνούν τα ποικίλα κοινωνικά μοντέλα προσέγγισης της αναπηρίας με έμφαση στην κοινωνική δικαιοσύνη,
- Να διακρίνουν τις προοπτικές ένταξης και συμπερίληψης των παιδιών με αναπηρία στο σύγχρονο δημόσιο σχολείο,
- Να αναδεικνύουν το πλαίσιο συμπερίληψης των παιδιών με αναπηρία στο δημόσιο σχολείο.

Σε επίπεδο δεξιοτήτων και χειρισμού οι φοιτητές/τριες θα εξασκηθούν στα εξής:

- Στη μεθοδολογική διερεύνηση της κοινωνικής και ανθρωπολογικής προσέγγισης της αναπηρίας,
- Στην ερμηνευτική και κριτική προσέγγιση της κοινωνικής προσέγγισης της αναπηρίας,
- Στο σχεδιασμό και την ανάπτυξη των προϋποθέσεων για ένα σύγχρονο δημοκρατικό σχολείο θεμελιωμένο στην κοινωνική δικαιοσύνη και την ένταξη παιδιών με αναπηρία

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>
	<i>.....</i>

Το μάθημα αποσκοπεί στην απόκτηση ικανοτήτων κατανόησης και εξοικείωσης με τις βασικές θεωρητικές αρχές και μεθόδους της κοινωνιολογίας της αναπηρίας και της κοινωνικής ανθρωπολογίας.

- Το μάθημα χρησιμοποιεί τις μεθόδους της κοινωνιολογίας προκειμένου να αναπτυχθούν οι επάρκειες για την κοινωνιολογική νοηματοδότηση της αναπηρίας καθώς και για τη διαμόρφωση ενός δημοκρατικού σχολείου και μιας συμπεριληπτικής κοινωνίας.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<ol style="list-style-type: none">
1. Η κατασκευή της ετερότητας.
2. αναπηρία ως ετερότητα
3. Η κοινωνιολογία ως επιστήμη κατανόησης της ετερότητας
4. Η Κοινωνιολογική και ανθρωπολογική μελέτη της αναπηρίας.
5. Το ιδεολογικό πλαίσιο και οι πρακτικές που αναπτύχθηκαν σε διάφορες ιστορικές περιόδους για την αναπηρία.
6. Η ποικιλία των κοινωνικών μοντέλων εξέτασης της αναπηρίας.
7. Σχολείο και αναπηρία.
8. Οι κοινωνικές διαστάσεις της συμπερίληψης και η αναπηρία
9. Εκπαιδευτικές πρακτικές για την αναπηρία
10. Η κοινωνική δικαιοσύνη και η αναπηρία
--

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Συγχρονική εξ αποστάσεως (75%) Ασύγχρονη εξ αποστάσεως (25%)																		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία, στην εργαστηριακή εκπαίδευση και στην επικοινωνία με τους φοιτητές.																		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασιών / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	<table border="1"><thead><tr><th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr></thead><tbody><tr><td>Διαλέξεις</td><td>30</td></tr><tr><td>Αυτοτελής μελέτη κειμένων μελέτης και ευρύτερης βιβλιογραφίας</td><td>70</td></tr><tr><td>Συμμετοχή σε δραστηριότητες διδακτικών ενοτήτων (Προετοιμασία/μεταετοιμασία)</td><td>60</td></tr><tr><td>Πρακτική εξάσκηση με ψηφιακά εργαλεία και εφαρμογές</td><td>40</td></tr><tr><td>Εκπαιδευτικός σχεδιασμός</td><td>20</td></tr><tr><td>Δημιουργία ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού</td><td>60</td></tr><tr><td>Συγγραφή εργασιών (ηλεκτρονική παρουσίαση, έκθεση αναφοράς)</td><td>20</td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>300</td></tr></tbody></table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	30	Αυτοτελής μελέτη κειμένων μελέτης και ευρύτερης βιβλιογραφίας	70	Συμμετοχή σε δραστηριότητες διδακτικών ενοτήτων (Προετοιμασία/μεταετοιμασία)	60	Πρακτική εξάσκηση με ψηφιακά εργαλεία και εφαρμογές	40	Εκπαιδευτικός σχεδιασμός	20	Δημιουργία ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού	60	Συγγραφή εργασιών (ηλεκτρονική παρουσίαση, έκθεση αναφοράς)	20	Σύνολο Μαθήματος	300
	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																	
	Διαλέξεις	30																	
	Αυτοτελής μελέτη κειμένων μελέτης και ευρύτερης βιβλιογραφίας	70																	
	Συμμετοχή σε δραστηριότητες διδακτικών ενοτήτων (Προετοιμασία/μεταετοιμασία)	60																	
	Πρακτική εξάσκηση με ψηφιακά εργαλεία και εφαρμογές	40																	
	Εκπαιδευτικός σχεδιασμός	20																	
	Δημιουργία ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού	60																	
	Συγγραφή εργασιών (ηλεκτρονική παρουσίαση, έκθεση αναφοράς)	20																	
Σύνολο Μαθήματος	300																		
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i>	Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική Αξιολόγηση: Ανάλυση Εργασίας																		

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

α) Εγχειρίδια του μαθήματος:

Ζήση, Α & Σαββάκης, Μ. (2019), *Αναπηρία και Κοινωνία. Σύγχρονες θεωρητικές προκλήσεις και ερευνητικές προοπτικές*, Αθήνα: Τζιόλας.

Ζώνιου-Σιδέρη, Α. & Ντεροπούλου-Ντούρου, Ε. Βλάχου-Μπαλαφούτη, Α. (2012), *Αναπηρία και Εκπαιδευτική Πολιτική. Κριτική προσέγγιση της ειδικής και ενταξιακής εκπαίδευσης*, Αθήνα: Πεδίο.

Καραμούζης, Π. (2015). *Η Κοινωνιολογία της Θρησκείας μεταξύ Εκπαίδευσης και Κοινωνίας*. Αθήνα: Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα.

Κυρίτσης, Δ. (2019), *Κοινωνική δικαιοσύνη και Αναπηρία*, Αθήνα: Ρώμη.

Oliver, M. (2009). *Αναπηρία και Πολιτική*, μτφρ. Ασημακοπούλου Δ., Αθήνα: Επίκεντρο.

β) Συμπληρωματική βιβλιογραφία:

Αγγελίδης, Π. & Αβρααμίδου, Λ. (2011). *Ανάπτυξη συμπεριληπτικής εκπαίδευσης μέσα από άτυπα περιβάλλοντα μάθησης*. Στο: Αγγελίδης, Π. (επιμ.) *Παιδαγωγικές της Συμπερίληψης*. Αθήνα: Διάδραση.

Giddens, A. & Sutton, P. (2020), *Κοινωνιολογία*, μτφρ. Θ. Βασιλείου, Γ. Γαλιάτσος, Β. Ζηκίδη, Γ. Μαραγκός, Απ. Πρίτσας, Αθήνα: Gutenberg.

Karamouzis, P. (2008), "Religious Education, National Tradition and Multicultural Societies. The necessity of Multi-Religious Education in the Modern Greek Society", *Παιδαγωγικός Λόγος*, no. 1: 67-76..

Καραμούζης, Π. & Αθανασιάδης, Ηλ. (2011). *Θρησκεία, εκπαίδευση, μετανεωτερικότητα. Η θρησκευτική αγωγή στο σύγχρονο σχολείο*, Αθήνα: Κριτική.

Σαββάκης Μ. & Κολοκούρας Ν. (2019), «Βιωμένες Εμπειρίες και Χρόνιος πόνος σε Ασθενείς με Μυοσκελετικές Παθήσεις», *Θεωρία και Έρευνα στις Κοινωνικές και Πολιτικές Επιστήμες*, Τ. 9, σσ. 29-41

Στασινός, Δ. (2013). *Η ειδική εκπαίδευση 2020. Για μια συμπεριληπτική ή ολική εκπαίδευση στο νέο-ψηφιακό σχολείο με ψηφιακούς πρωταθλητές*. Αθήνα: Παπαζήση.